

PM 2008:14 RIV (Dnr 322-3866/2007)

Tydligare ledarskap i skolan och förskolan - förslag till en ny rektorsutbildning

Remiss från Utbildningsdepartementet

Remisstid 2 januari 2008

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Som svar på remissen ”Tydligare ledarskap i skolan och förskolan – förslag till en ny rektorsutbildning” överlämnas och återopas denna promemoria.

Föredragande borgarrådet Lotta Edholm anför följande.

Ärendet

Utbildningsdepartementet har för yttrande remitterat *Tydligare ledarskap i skolan och förskolan – förslag till en ny rektorsutbildning*. Rapporten redovisas i *bilaga*.

Regeringen uppdrog i april 2007 åt en arbetsgrupp att utarbeta förslag avseende inriktning och omfattning av den statliga rektorsutbildningen och hur den ska organiseras. I arbetsgruppens uppdrag ingick också att lämna förslag till utbildningens målgrupp samt föreslå huruvida utbildningen ska vara obligatorisk.

Arbetsgruppen föreslår en ny rektorsutbildning om 30 högskolepoäng som omfattar de tre delarna skoljuridik och myndighetsutövning, mål- och resultatstyrning samt utbildning i skolledarskap. Arbetsgruppen föreslår vidare att de som genomgått utbildningen får ett certifikat samt att utbildningen ska vara obligatorisk för nyanställda rektorer som inte tidigare gått utbildningen.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och utbildningsnämnden.

Stadsledningskontoret ser positivt på förslaget till ny rektorsutbildning och anser att utbildningen bör kompletteras med ekonomistyrning.

Utbildningsnämnden ställer sig i huvudsak bakom förslagets innehåll, omfattning som struktur.

Mina synpunkter

En högkvalitativ och obligatorisk rektorsutbildning är väsentlig för skolans ledarskap och styrning och därmed av största betydelse för utbildningens kvalitetsutveckling. Den nya rektorsutbildning som skisseras i remissen svarar väl mot tidens krav på skolledarskap.

Överföringen av ansvaret för skolan till en central utbildningsnämnd har gett Stockholms rektorer ett större ansvar för verksamheten. Ur detta perspektiv är en ny, obligatorisk rektorsutbildning extra angelägen.

Det förtjänar dock att framhållas att en god rektorsutbildning i sig inte är tillräcklig, utan att skolledarna för att utvecklas i sin yrkesroll är i behov av kontinuerlig fort-

bildning. Ledarskapsarbete och uppföljning av skollärans kompetens är en angelägen uppgift.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Som svar på remissen ”Tydligare ledarskap i skolan och förskolan – förslag till en ny rektorsutbildning” överlämnas och återropas denna promemoria.

Stockholm den 20 december 2007

LOTTA EDHOLM

Bilaga

Rapporten ”Tydligare ledarskap i skolan och förskolan - förslag till en ny rektorsutbildning”

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet *Carin Jämtin* (s) enligt följande.

Även om intentionen i remissen från Utbildningsdepartementet är god, är vi ändå oroliga för hur en obligatorisk rektorsutbildning ska bli garanten för rektorernas kontinuerliga fortbildning. I dagsläget genomför den borgerliga majoriteten stora besparingar på skolorna i staden, så även om det avsätts pengar till fortbildning för skollära riskerar dessa att inte komma till sin fulla rätt.

I och med centraliseringen av bland annat stadens grundskoleverksamhet, har rektorerna, precis som borgarrådet påpekar, fått ett större ansvar, men då främst ett större administrativt ansvar. För att klara det utökade ansvaret måste den kommunala skolans rektorer ges möjlighet till olika typer av fortbildning och kompetensutveckling. Det som dock är viktigt att poängtera är att detta utökade ansvar inte alltid är av godo. Med nya och fler ansvarområden blir det också mindre tid och möjlighet att fokusera och prioritera positivt utvecklingsarbete för skolan.

Däremot kan vi inte se att centraliseringen av grundskolorna har gett rektorerna ett större ansvar för verksamheten, snarare är det politikernas makt som har ökat och blivit mer anonym. Samtidigt har inflytandet för föräldrar och elever minskat, eftersom de inte längre kan ha direkt kontakt med politikerna på stadsdelsnämndernas öppna möten och frågestunder för allmänheten.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande gjordes av *Carin Jämtin*, *Tomas Rudin*, *Teres Lindberg* och *Malte Sigemalm* (alla s), *Stefan Nilsson* (mp) och *Inger Stark* (v) med hänvisning till särskilt uttalande av (s) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Utbildningsdepartementet har för yttrande remitterat *Tydligare ledarskap i skolan och förskolan – förslag till en ny rektorsutbildning*. Rapporten redovisas i bilaga.

Utbildningsdepartementet fick den 2 april 2007 i uppdrag att utarbeta ett förslag avseende den statliga rektorsutbildningen (U 2007:B). Departementet tillsatte en arbetsgrupp med uppdrag att lämna förslag avseende inriktning och omfattning av den statliga rektorsutbildningen och hur den ska organiseras. I arbetsgruppens uppdrag ingick också att lämna förslag till utbildningens målgrupp samt föreslå huruvida utbildningen ska vara obligatorisk.

Arbetsgruppen föreslår en ny rektorsutbildning om 30 högskolepoäng som omfattar de tre delarna skoljuridik och myndighetsutövning, mål- och resultatstyrning samt utbildning i skolledarskap. Arbetsgruppen föreslår vidare att de som genomgått utbildningen får ett certifikat. Befattningsutbildningen ska rikta sig till rektorer, förskolechefer och biträdande rektorer inom både kommunal och fristående/enskilt driven verksamhet. Utredningen föreslår att utbildningen ska vara obligatorisk för nyanställda rektorer som inte tidigare gått utbildningen.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och utbildningsnämnden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 28 november 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret ser positivt på förslaget till ny rektorsutbildning. Kontoret anser att det är bra att utbildningen bedrivs vid olika lärosäten med forskningsanknytning, vilket torde höja utbildningens status och trovärdighet. Det är även bra att utbildningens tre delar, skoljuridik, mål- och resultatstyrning samt skolledarskap, upphandlas var för sig. Detta ökar möjligheten att utbildningen får de bästa förutsättningarna inom respektive område och att inte enbart lärosäten med lärarutbildning kommer i fråga.

Stadsledningskontoret delar arbetsgruppens åsikt att en obligatorisk utbildning skapar förutsättningar för en bättre styrning och ledning av skolorna samt skapar likvärdiga förutsättningar för skolorna. Stadsledningskontoret anser att utbildningen bör kompletteras med ekonomistyrning. Rektorererna är ekonomiskt ansvariga för verksamheten och en god ekonomisk hushållning leder till ett mer effektivt resursutnyttjande.

Utredningen tar inte upp vid hur många tillfällen utbildningen ska hållas varje år eller längden på dessa, vilket gör att det är svårt att uppskatta stadens kostnader för detta. Stadsledningskontoret anser att utbildningen bör organiseras på ett sådant sätt att vikarier för de som deltar undviks. I annat fall måste kommunerna kompenseras för dessa kostnader. Kostnaden för resa och logi förutsätts rymmas inom stadsdelsnämndernas och utbildningsnämndens befintliga budget.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 29 november 2007 att som svar på remissen överlämna och åberopa förvaltningens tjänsteutlåtande.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 25 oktober 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Utbildningsförvaltningen ställer sig i huvudsak bakom förslaget innehåll, omfattning som struktur. Förvaltningen vill framhålla vikten av att beslutet om den nya rektorsutbildningen tas snabbt. Risken är annars stor att nytillträdda rektorer får vänta länge på sin rektorsutbildning. Förvaltningen uppmärksammar att utbildningen blir obligatorisk och ser att det kommer att öka likvärdigheten mellan skolor.

Biträdande rektorer och deras behov av utbildning synliggörs i förslaget. På många skolor i staden finns ledningsgrupper där biträdande rektorer ingår. Deras möjlighet att ta ett större ansvar ökar när de också kan ta del av rektorsutbildningen.

Att rektorsutbildningen knyts starkare till olika lärosäten gör att utbildningens trovärdighet, legitimitet och status ökar. Lärosätenas kompetens att undervisa inom utbildningens alla delar (t.ex. ledarskap, ekonomistyrning, kvalitetsuppföljning, byggnads och personalfrågor, barn i behov av särskilt stöd, kosthållning m.m.) kanske inte alltid är tillräcklig. Vi vill därför påpeka vikten av att den kompetens som krävs utvecklas eller att den köps in.

Att verksamma skolledare ska kunna få sina kunskaper validerade och därmed erhålla certifikat anser förvaltningen vara en god sak.